

Lo Catalanista

Diari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan

Direcció y Redacció: CALDERÓN, 36

Administració: PLASSA Sant ROCH, 11

Representació Administrativa á Barcelona

Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell. 4 rals al mes.
Fora. 14 » trimestre.
Un número sol. 5 céntims.
Anuncis á preus convencionals.

Teatro Principal.— Està en venda un dels millors
palcos del 1.er pis d'aquest
Teatro. En la Administració d'aquest diari donarán mes details.

Servey de trens pera passatjers desde 'l dia 20 de Janer

ASCENDENTS		Hora ciutat	DESCENDENTS		Hora ciutat
Pera Manresa, Mixto		7 h. 15. Matí	De Tarrassa, Tranvia		6 h. 29. Matí
» Manresa, Mixto		9 » 06. »	» Manresa, Mixto		8 » 19. »
» Zaragoza, Correo 260		11 » »	» Manresa, Exprés 251		10 » 01. »
» Tarrassa, Tranvia		12 » 24. Tde.	» Lleyda, Mixto		12 » 27. Tde.
» Lleyda, Mixto		3 » 23. »	» Tarrassa, Tranvia		1 » 38. »
» Manresa, Exprés 250		5 » 30. »	» Mauresa, Mixto		3 » 19. »
» Mauresa, Mixto		8 » 05. Nit	» Zaragoza, Correo 261		5 » 33. »
			» Manresa, Mixto		8 » 48. »

Sortidas de Barcelona pera Sabadell. (Hora ciutat). Dematí: 6'08, 7'58, 10'08, 11'25.
Tarde: 2'07, 4'35, 7'03.

Pera tots los trens serveixen los bitllets senzills de preu reduhit, escepte 'ls següents: Expressos 251 y 250 y correu 261. Pera 'l correu 260 serveixen los bitllets senzills sols pera Lleyda; pera las estacions intermitjas sols s'expendeixen bitllets de preu ordinari. En tots los trens s'admeten passatjers de las 3 classes.

Tots los trens s'aturan en l'Apeadero de la Rambla, escepto 'ls correus.

Pianos. - Afincacions y reparacions
E. LLADO
— Calderón, 18. — Sabadell —

LA FESTA DE SANT SEBASTIÀ

Segons indicàrem en un de nostres números anteriors lo passat dijous celebrá lo Gremi de Fabricants la festa d' un de sos patrons, Sant Sebastià.

A las 10 tingué lloch segons tradició y precepció reglamentaria l' ofici en honor de dit Sant, introduhintse enguany la costum de darhi més solemnitat, encarregant lo panegirich del Sant á lo Rt. Mn. Cardona. Comensá aquest son tema ab las paraulas del venerable Pare Granada: que en aquest mont tot fabrica; fabrica lo regne mineral, fabrica lo regne vegetal y fabrica lo regne animal, pero aquets ho fan d' una manera fixa, inmutable, méntres que l' home, ser intelligent y lliure, progresa per esser suceptible de desarrollo y perfecció. Pero l' home com á ser compost de materia y esperit, de cos y d' ánima no deu contentarse en fabricar pera satisfer sos necessitats materials, sinó que deu fabricar, deu comerciar pera l' ánima fins á procurar lo negoci de sa salvació eterna. De rés servirá al rich, al banqué, al millonari, haber acomulat riquesas pera viurer cent mil anys en la terra ab tota clase de comoditats si lo día de donar compte á Deu de sos actes no ha contret mérits pera guanyar lo cel.

Posá després á Sant Sebastià com á modelo de fabricants, y comerciants y economistas de la segona mena, puig encar que no tocá en sa vida un sol berrall de llana ni cotó fabricá pera son esperit, sacrificantho tot al compliment dels preceptes de la Religió Católica, comerciá pera sa ánima; fou economista pero no polítich, ni mercantil, ni industrial, sinó espiritual puig ab lo capital de las promesas de Jesucrist agermanat á lo treball de sas virtuts alcanzá lo fi verdader del home, què 's trova transcrit en aquest mon.

Explicá á grans rasgos la vida de dit Sant fins á sa mort després d' un doble martiri, sacrificant son pervindre en l' ordre material, no disviantlo de son camí guiat per la llum Divina las promesas primer y las amenasas mes tart de l' Emperador Diocleciá, terrible perseguidor dels cristians.

Pero no es necessari, continuá, ser martir pera trevallar per l' ánima, puig al costat de nostres travalls en l' ordre material pera la satisfacció de nostres necessitats com á medi de la consecució del ultim fi podém satisfer las necessitats del esperit, atendre al negoci del ánima, distrahent un xich l' atenció massa fixada en los negocis de la terra, pera fixarnos en lo cel.

Excitá á la germanó que deu regnar entre amos y treballadors, procurant los primers per medi del exemple y de sos consells mantenir l' esperit relligiós del poble evitant aixis lo foment del socialisme, comunisme y anarquisme; incitantlos al compliment de sos debers de cristians per contes d' impedirlos algunas vegadas, obligantlos á treballar los dias

de festa; recordá la constitució dels antichs gremis verdadera ampliació de la llar doméstica, ahont s'hi reunian amos y trevalladors intimament units y ahont s'hi respirava l' ambient relligiós caracerístich de nostres antepassats, mentres que avuy constituïts los pochs que subsisteixin pera la defensa dels interessos materials, han perdut casi tota sa forsa moral. En los antichs gremis l' obrer hi trobava un refugi y amparo en sos mals y necessitats; avuy han perdut son carácter y res fan en benefici del pobre obrer.

Avuy sigle de la llum, del vapor, de la electricitat tot es vida, tot es moviment, tothom trevalla per l' ordre material, pero ningu fabrica per l' anima. Compará lo Rvnt. M. Cardona la festa de Sant Anton Abad en que l' Iglesia estava plena de gent, ab lo dels fabricants qu' estava poch menos que deserta, excitant á tots á que procuressin no sols fabricá pel cos, sino per l' ánima; que no es solzament de pá del que viu l' home.

Aquesta fou l' essencia si mal no recordém de lo notable sermó pronunciat en dita festa, que fou molt del agrado de son escás auditori; ampliats aquets conceptes, apoyats en variás citas y revestits ab la forma d' una oratoria galana á la part que sería, que caracteriza al mentat predicador, pot calificarse de verdaderament notable.

Acabada la festa relligiosa, tingué lloch en lo Gremi de Fabricants la reunió general reglamentaria, llegintse una memoria descriptiva dels trevalls realisats per la Junta durant lo transcorregut exercici, procedintse acte seguit al sorteig pera 'l nombrament de Abanderado y Majoral resultán senyalats per la sort D. Silvestre Romeu y Voltá y don Melchor Rodriguez respectivament; á la elecció de Vis-president que recaigué á favor de D. Joaquim Casanovas Gari-Montllor y al nombrament de D. Joan Sallarés y Plá, D. Antoni Serret y Palau y D. Joseph Comas, pera *Prohoms* del Gremi.

Finalment y seguint una costum de molts anys, 's reuniren variis socis de la Corporació en lo mateix Gremi pera celebrar la festa per medi d' un dinar que servi ab l' esmero de costum la Fonda d' Espanya, en lo cual regná l' expansió propia de semblants actes, fent vots pera que durant molts anys pugui celebrarse consemblant diada ab verdadera germanor y tenint presents los consells de M. Cardona que feren l' efecte que produheix sempre la veritat, essent escoltada per una conciencia pura y honrada.

Com podrán veurer nostres llegidors ab las següents ratillas acaba la còpia del article

¿QUÉ ES EL CARLISMO?

P. D.—Al terminar estos tres articulos permita *Lo Catalanista* le hagamos una súplica.

Para que la polémica sea lo que debe ser, precisa saber si luchamos con amigos que por la razón puedan convergerse, ó con adversarios que no quieren abrir los ojos, porque un argumento sirve para los primeros, que es inútil para los segundos.

Lo Carlisme, que nos presentan como á base de la polémica, que no lo aceptamos de ninguna manera, nos ha inducido á cierta sospecha. Al tratar de definir la tradición dice el articulista que *es un sentiment orgánich real y positiu en la mes ampla y foada acepció de las paraulas de restitució á la colectivitatt, SENSE FANATISMES VELLs NI NOUS.....*

Para desvanecer la sospecha sirvase *Lo Catalanista* contestar á la siguiente pregunta: ¿Acepta el *Syllabus* con todas sus consecuencias?

SECCIÓ RELIGIOSA

Sants d' avuy—Sant Vicents diáca y martir, natural de Zaragoza patró del vehi poble de la Creu-alta; Sant Anastasi monjo y mart. Vicents Oronci y Victor marts. Gaudenci bisbe y confessor; Santa Germana verge y martir y la Beata Benigamin verge monja agustina.

La missa en honor de Sant Vicents y Sant Anastasi.

La Epistola es del cap. III de la Sabiduria.

Lo Evangeli es del cap. XXI de Sant Lluch.

Parroquia de S. Feliu.—Missas á las set y dos quarts de vuyt á Sant Joseph per Gertrudis Planell, á dos quarts de vuyt á Montserrat per Maria Girbau Vda. de Torras, á las vuyt á Sant Joan per Joan Casanovas Sallarés.

Parroquia de la Concepció.—Missas á las sis per Pau Pujol Pratjussá; á las set á Sant Joseph per Gabriel Romeu y Maria Sampere.

Notas oficiales

En lo Registre Civil d' aquesta ciutat s' han fet las següents inscripciones durant lo día 21.

Defuncions: Francisco Cunillé Viñas, viudo, 81 any.

Naixements: Manel Candal Ibañez.—Emili Comas Illa.

NOVAS

Demá al vespre en la Associació de Católichs tindrà lloch una vetllada literaria-musical en obsequi al Rnt. P. F. Manel M.ª de la Calle que ha donant aquestos dias las conferencias científich-religiosas en la Parroquia de Sant Feliu.

Agrahím la invitació rebuda á la qual correspondrém com se mereix.

Ab escasa concurrència s' hi efectua funció en lo teatro Euterpe lo dijous passat al vespre, *La sucursal del Infierno*, obreta molt inverossimil de bastant moviment, en la que hi ha ben dibuixat lo tipo aficionat á la tauromaquia, y en el que demostrá ser artista 'l Sr. Barranechea, sense que 's quedin enderrera los demés artistas que hi prenen part.

Miss Erere es una *lata* monumental, y en últim terme s' estrenaren en aquest teatro los *Cuadros disolventes*, de qual execució dirém que va bastant bé, sols que hi trobém que hi falta gent á ferho. Creyém que será una obra que s' aguntará, al igual que *Aquí va á haber algo gordo* qu' es vista ab gust.

Pera diumenge s' anuncia l' estreno de *La Viejecita*.

En la reunió última tinguda per la Junta de acreedors de don Francisco Romero de Sevilla fou aprobada la proposició presentada per dit senyor de pagar lo 33 per cent dels crédits en 1 any y mitj.

Avuy celebra sa festa major lo vehí poble de S. Vicens de Junqueras (Creu-alta), ab un gran ofici ab orquesta á las 10 del matí y predicanthi lo Rnt P. Torras.

Al mitx-dia hi haurá passada ab lo orquesta y ball al ayre lliure y *lleuant de taula* y salva de morters.

Per la tarde tindrán lloch grans jochs de cucanya en diferents punts del poble.

A las nou del vespre, com de costum tots los anys, gran serenata frente lo teatro Cervantes, y á las 10 extraordinari ball de nit en la platea de dit teatro, que será decorada y alfombrada per lo conegut adornista Sr. Viñals.

Tant las passadas, ofici, y demés actes, com també lo ball de nit, serán amenissats per la orquesta *Fatxendas*.

Aquest vespre, á las 9, en lo «Centre Excursionista de Catalunya» de Barcelona, tindrà lloch la solemne sessió inaugural del present any.

La secció de Bellas Arts del Centre Escolar Catalanista de Barcelona, celebrarà la sessió inaugural ayuy dissapte, á dos cuarts de deu del vespre. Lo Secretari del passat any llegirá la memoria dels travalls realisats en lo mateix, y 'l President en Ferrán Girbal son discurs sobre «Impresions d' un viatge per Castilla.»

Per lo número 614 comensa l' any 22 de la publicació del popular periódich *L' Art del Pagés*, fundat y dirigit per nostre company en la premsa don Francisco X. Tobella. Apareix en la mateixa forma ó igual mida que quan vejé la llum pública per primera vegada, en 1877, sense que

desmereixi en res de sos millors temps. Conté varis treballs d'agricultura professional y pràctica, varietats, notícies, cullitas, firas y mercats, suscrits per personas de reconeguda competència y son preu es assequible al petit agricultor.

Una de las millors y més acreditadas publicacions francesas, *La Nouvelle Revue*, publica en son número darrer corresponent al 15 del mes present un notable article en lo que son autor M. Ephrem Vicent estudia la figura literaria del nostre estimat amic lo celebrat poeta català en Angel Guimerà. En aquest article 's fan algunas alucions bastant justas al catalanisme y 's presenta al nostre poeta com un dels més fermes capítols de la idea. «En Guimerà—diu—racorda en aquelles provincies meridionals per sa actitud ardida la missió que han exercit I' Ibsen y en Bjornson en lo seu país.» Parla després de sas poèsies, de la que fa un hermos elogi y per últim analisa extensament sas produccions dramàtiques. Posa de manifest la evolució d' aquestas desde la tragedia històrica a la purament imaginaria y desde aquestas tan influídas del romaticisme (font de las descentralisacions artísticas y literarias, segons justa frase del articulista) al drama de costums contemporàneas de la terra en que bategan las cuestiones sociales que avuy comouhen als pobles. En totas aquestas fases de sa producció dramàtica, ofereix en Guimerà ha triomfat, havent augmentat sa popularitat la darrera forma de sa evolució. Felicitem al nostre amic y a la literatura catalana per aquest hermos estudi que devém agrahir a M. Ephrem Vincent y a la descentralisadora *Nouvelle Revue*.

Lo «Centre Catalanista» de Vilafranca del Panadès ha dirigit lo següent instancia al Ajuntament, demantli que reclami del Govern de Madrid, que retorni a Catalunya sa autonomia propia.

«Iltre. S: Los suscrits President y Secretari del «Centre Catalanista» de Vilafranca, en la representació que tenen y cumplint la missió que aquella Junta Directiva 'ls conferí en sessió del dia 8 del corrent, a V. S. acudent y respetuosament exposan.

Primer. Que 'l «Centre Catalanista» de Vilafranca ha sentit una viva satisfacció al enterarse del plantejament de la autonomia a las Antillas, per entendre que 'l Govern espanyol ha realisat un acte de justicia aplicant aquella reforma com un remey contra la guerra de Cuba: remey que indubtablement hauria sigut més eficaç empleat ab anterioritat com lo dret y 'l sentit polítich reclamavan.

Segon. Que la societat sent un llegítim orgull veyent que 'ls alts poders del Estat han acceptat ja; encare que parcialment, un dels principis capitals que enclou lo programa catalanista, puig aixó significa la implantació de la autonomia en aquelles possessions.

Tercer. Que 'l «Centre» 's dol de que tan justa reforma no s' hagi fet extensiva a las varias nacionalitats que componen l' Estat espanyol, tota

vegada que aquestas, además de tenir á son favor los mateixos arguments que hi havia en pro de Cuba y Puerto-Rico, n' hi tenen de més valiosos, com són: lo constituhir verdaderas nacionalitats, ab llarga y honrosa historia, y algunas ab art, llengua, tradició y dret propi.

Per altra part, com que un Estat será tant més fort quant més ho siguin las nacionalitats que l' integrin. y ab lo régimen centralisador y absorbent que avuy domina la Espanya no es pas l' Estat fort que 's mereix ésser, los bons governants tenen la obligació de vivificar y robustir las nacionalitats, mitjansant una autonomia amplia que 'ls hi permeti desenrotllar lliurement sas energias.

Quart. Que per tot lo exposat en los punts anteriors, lo «Centre Catalanista» de de Vilafranca, ben coneixedor dels patriòtics sentiments de la Corporació que V. S. tan dignament presideix y de la fidelitat ab que sab ésser intérprete de sos administrats, se creu en lo deber de posar á la consideració d' aqueix Illre. Ajuntament las manifestacions que 's deixan consignadas, á fi de que, servintse ferne'l mérit procedent, se digni pendre acort de felicitar en nom del poble vilafranqui al Govern espanyol per la concessió de la autonomia á Cuba y Puerto-Rico, á la vegada que demanar la restitució á Catalunya de sa propia autonomia en mala hora arrebatada; ab la seguretat de que si 'ns concedian tan just com necessaria reforma 'n beneficiariam en gran manera y en consecuencia molt més encare 'l Estat. Se demana justícia.

Vilafranca 10 de Janer de 1898.—P. A. de la J. D.—Lo president J. Soler.—Lo Secretari, *Marian C. Roig.*»

Aquesta petició va ser llegida en la darrera sessió de dit Ajuntament acordantse que passés á la comissió corresponent pera que dictamini.

PIANOS de totas classes, nous y usats. COMAS, Rambla, '93, casa de confiança.

Llegim en *El Ter*, periódich de Manlleu, una extensa ressenya del sermó que 'l P. Antoni Medina predicá en aquella vila en una de las passadas festas. Digué l'elocuent orador aragonés (1) que las ideas de religió y de llibertat no son patrimoni de cap partit polítich, donchs son massa grans pera que puguin cabre en los raquitichs motllos ab que 's forman los partits. Sostingué ab ferma llógica que la llibertat es filla de la religió y, prenent la historia eclesiástica desde que Jesucrist vessá sa sang per la llibertat del poble fins al sigle en que som, prová que la Iglesia Católica sempre ha fet quant ha pogut per la llibertat. «L' Evangeli, digué, es la Constitució más lliberal que s' ha donat y pot darse á un poble.» Se declará francament regionalista y entussiasista de las llibertats y furs de Catalunya fent cridar al auditori entussiasmat: *Visca 'l Regionalisme!*

N. de la R. Nosaltres tenim entés que 'l P. Antoni Medina es fill de la regió valenciana.

Visca Catalunya y 'ls seus furs! Manlleu, diu *El Ter*, guardará molt temps grata memoria de tant elocuent orador. Com á catòlics y regionalistas lo felicitem de tot cor.

TELEGRAMAS

Madrid, 21, 9' 50 m.—«El Globo» 's felicita de la actitud dels productors catalans y pel felis acord d' enviar un comissionat á Cuba pera tractar ab lo govern insular de la qüestió aranzelaria.

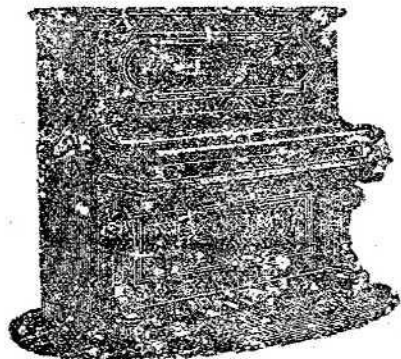
Auit sorti cap á Corunya lo nou governador general de Puerto Rico, general Macias, desde hont s' embarcará pera son destí.

Pera demá s' anuncia la publicació del manifest conservador que firman los senyors Azcárraga, Martínez Campos, Pidal, Silvela y altres prohoms del partit.

Madrid, 21, 5'30 t.—S' ha presentat á las autoritats de Santa Clara (Cuba) lo cabecilla Massó, parent del titulat president de la república cubana, ab sa partida composta de dos tinents coronels, tres comandants, un capitá, cinch tinents y cent deu homes. Aquest succés ha produhit una satisfactoria y gran impressió, esperansen d' altres segons informes que 's tenen per veredictes.

CAMBIS

Londres á 90 dias fetxa	33'20 d.
» á la vista.	33'60 p.
Paris. » » »	33'20

Pianos nous y assegurats de tot defecte de construcció per 5 anys. Los nous se venen desde **150 duros** y son construïts ab march de metall, bona pulsació y candeleros dobles.

Pianos usats n' hi hán 5 pera vendre, á preus econòmichs.

Aquesta casa s' encarrega de tota classe de afinacions y reparacions.

— DIRIGIRSE A —

JOAN COMAS FAURA

Rambla, 93. — SABADELL

FONDA SIMON

Cuyna á la verdadera catalana; bonas habitacions pera familias y particulars; molta netedat y economía.

Espartería, 6, y Vidriería, 12. - (Born vell). - BARCELONA

Aquesta casa fá 62 anys que dona diariament la sopa als pobres.

Impremta y Encuadernacions de Pere Tugas, Carrer de Calderón, 36. — SABADELL.